

ВИРІШЕННЯ СУЧАСНИХ ПРОБЛЕМ У ВЕТЕРИНАРНІЙ МЕДИЦИНІ

15 - 16 лютого 2024

ПОЛТАВА

**Матеріали ІХ
Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет – конференції**

**ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет ветеринарної медицини

Кафедра паразитології та
ветеринарно-санітарної експертизи**Вирішення сучасних проблем
у ветеринарній медицині:**матеріали ІХ Всеукраїнської
науково-практичної
Інтернет – конференції
(15 – 16 лютого 2024, м. Полтава).
Полтава: ПДАУ, 2024. – 187 с.**Редакційна колегія:****Євстаф'єва В. О.,**

д. вет. н., професор;

Корчан Л. М.,

к. вет. н., доцент;

Мельничук В. В.,

д. вет. н., доцент;

Михайлютенко С. М.,

к. вет. н., доцент;

Щербакова Н. С.,

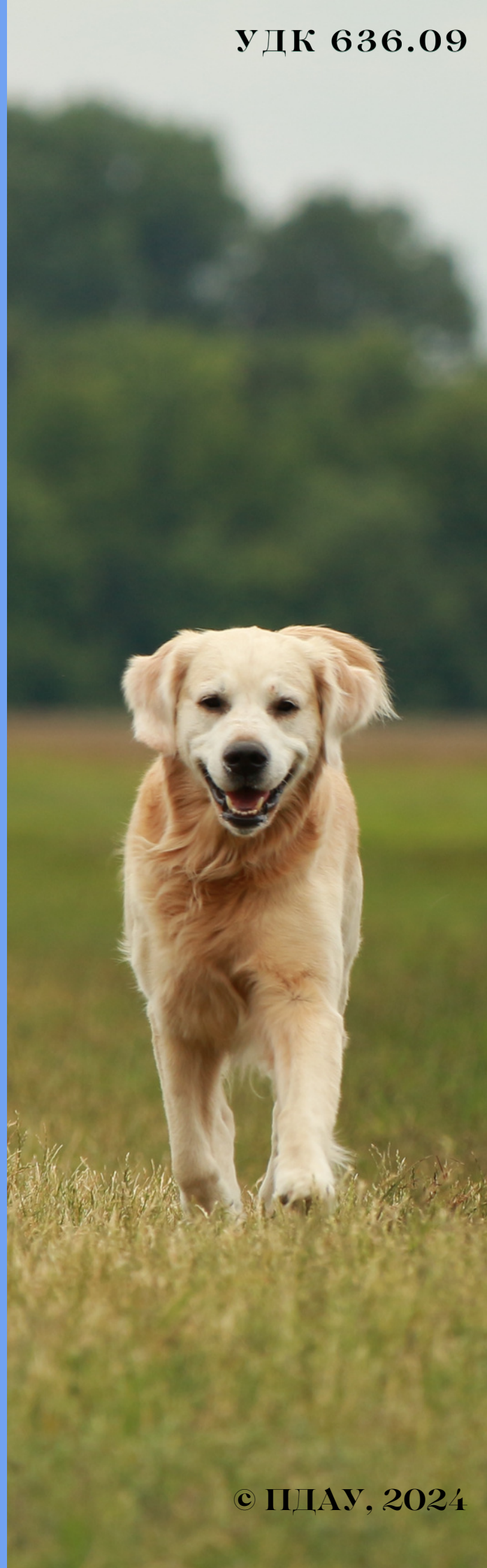
к. вет. н., доцент;

Долгін О. С.,

завідувач лабораторії паразитології.

Збірник містить матеріали
ІХ Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет – конференції
«Вирішення сучасних проблем у
ветеринарній медицині»
з актуальних напрямів сучасної
ветеринарії.

*Відповідальність за зміст і достовірність
публікацій несуть автори.*

Відповідальний за випуск:**к. вет. н. Корчан Л. М.**

УДОСКОНАЛЕННЯ СХЕМИ ЛІКУВАННЯ СОБАК ХВОРИХ НА ДЕРМАТОМІКОЗИ

Грінченко Д. М.,

к. вет. н., доцент,

Северин Р. В.,

к. вет. н., доцент,

Баско С. О.,

к. вет. н., старший викладач,

Штагер Г. М.,

старший викладач,

Колесник О. С.,

здобувач вищої освіти ступеня магістр

Державний біотехнологічний університет,

м. Харків, Україна

Актуальність проблеми. Дерматомікози – це поверхневі грибкові інфекції волосся та ороговілих шарів епідермісу, які викликаються кератофільними та кератинолітичними грибами родів *Microsporum*, *Trichophyton* та тощо [3, 5].

Дерматомікози тварин представляють серйозну медико-соціальну проблему в багатьох країнах світу, так як хворі тварини є джерелом інфікування людей [6]. В останні роки дерматомікози різних видів тварин набувають широкого розповсюдження. Це пов'язано зі збільшенням чисельності безпритульних тварин, які є основним джерелом збудників; з високою сприйнятливістю собак до інфікування; недостатньою ефективністю специфічних засобів профілактики дерматомікозів; високою захворюваністю тварин дерматитами, які ускладнюються грибковими інфекціями [4]. Усі ці фактори сприяють підтримуванию неблагонадійності по дерматомікозам тварин в містах та інших населених пунктах України [2].

Для лікування та профілактики дерматомікозів застосовують різні протигрибкові препарати, що призводить до зниження захворюваності. Проте повністю викоринити трихофітію та мікроспорію дрібних домашніх тварин на сьогодні не вдається [7].

Причиною широкого поширення дерматомікозів є зниження природної резистентності тварин та можливе підвищення вірулентних властивостей збудників [1].

Мета роботи полягала в удосконаленні схеми лікування собак хворих на дерматомікози з урахуванням наявності імунодефіцитних станів.

Матеріали і методи досліджень. Робота виконувалася на базі приватної ветеринарної клініки, а проведення лабораторних досліджень здійснювали в Олександрійській державній районній лабораторії ветеринарної медицини.

Матеріалом слугували дані журналу реєстрації хворих тварин ветеринарної клініки міста Олександрія. Дерматомікози собак реєструвались щомісяця упродовж року. Дерматомікози мали

більш виражену весняну та літньо-осінню сезонність, коли відбувається більш активний контакт між тваринами при спілкуванні, а також кімнатні собаки більше часу можуть перебувати на прогулянках або на природі, де і відбувається їх зараження контактним шляхом.

При дослідженні собак з підозрою на дерматомікози враховували анамнестичні дані (вид тварини, стать, вік, породу, умови утримання та годівлі, загальний стан, поведінкові реакції, наявність апетиту, зовнішній вигляд), а також клінічні прояви ураження шкіри, а саме місце локалізації патологічного процесу, характер і його прояви. Клінічні ознаки хвороби при дерматомікозах у собак були дуже різноманітні і обумовлені специфічними властивостями збудників.

Патологічний матеріал від 30 піддослідних собак, у яких були клінічні ознаки дерматомікозів, досліджували за загальноприйнятими методиками. Мікологічні дослідження включали в себе виявлення збудників у патологічному матеріалі методом світлової мікроскопії, посівів на спеціальні поживні середовища, виділення чистої культури і ідентифікацію збудників за культурально-морфологічними властивостями.

Для виявлення наявності імунодефіцитних станів у собак було використано методику дискретного визначення рівня імуноглобулінів в сироватці крові з використанням ПЕГ 6000.

В системі лікувально-профілактичних заходів важливе місце займали протигрибкові препарати системної і місцевої дії, а також імуномодулятори. Для порівняння ефективності проведеного лікування дерматомікозів собак хворих тварин було розділено на 2 групи по 15 собак в кожній. *Тварини першої групи* отримували лікування за традиційною схемою і були контролем. *Тварини другої групи* отримували крім традиційної схеми лікування, ще й імуностимулюючий препарат «Стимул», який вводили внутрішньом'язово у дозі 0,3 мл 5 днів поспіль.

Результати досліджень. За результатами проведених мікологічних досліджень, було встановлено, що у 28 піддослідних собак (93,3%), було виявлено гриби роду *Trichophyton* та у 2 собак (6,7%) виділили гриби роду *Microsporum*. Отримані культури ідентифікували як *Trichophyton verrucosum* та *Microsporum canis*.

При визначенні наявності імунодефіцитних станів у хворих собак було встановлено, що у 18 собак був низький рівень імуноглобулінів, що вказувало на наявність імунодефіцитного стану та у 12 собак було діагностовано початкову стадію імунодефіциту.

Враховуючи, що у собак було виявлено низькі рівні імуноглобулінів, було прийняте рішення удосконалити існуючу схему лікування дерматомікозів. Застосовували для лікування дерматомікозів собак препарат Ітраконазол, шампунь Лайм Сульфур, крем Санодерм. З метою підвищення імунного статусу тварин та скорочення термінів лікування застосовували імуностимулюючий засіб «Стимул».

Імуностимулятор «Стимул» має адаптогенну, імуностимулюючу, загальнотонізуючу дію; покращує обмін речовин, клітинний обмін, регенерацію тканин, завдяки наявності у складі препарату нуклеїнату натрію та збалансованого комплексу мінеральних речовин, амінокислот та вітамінів.

За результатами проведених досліджень, було встановлено, що кращий ефект від лікування був у собак 2 групи, яких лікували із застосуванням імуностимулятора «Стимул». В середньому курс лікування складав 7 діб, відповідно витрати на лікування були дещо меншими. При визначенні рівня імуноглобулінів в сироватці крові в усіх 15 собак був нормальний вміст імуноглобулінів. Ураження шкіри, які характерні для дерматомікозів були відсутні. Повторні мікологічні

дослідження змивів із шкіри та волосся, вказали на відсутність грибів та спор родів *Trichophyton* spp. та *Microsporum* spp.

У собак першої групи термін лікування в середньому складав 14 діб. Курс лікування був дещо подовженим в порівнянні з 2 групою на 4 доби. При визначенні рівня імуноглобулінів в сироватці крові у 6 собак було виявлено низьких рівень імуноглобулінів, який вказував на початкову стадію імунодефіциту. Клінічні ознаки дерматомікозу у собак в кінці курсу лікування були відсутніми та за проведеними мікологічними дослідженнями збудників трихофітії та мікроспорії виявлено не було.

Аналізуючи результати ефективності препаратів дійшли висновку, що потрібно застосовувати не лише фунгіцидні засоби загальної та місцевої дії, але й звертати увагу на імунний статус тварин. За наявності імунодефіцитних станів варто застосовувати імуностимулюючі засоби. Додавання до схеми лікування імуностимулятора «Стимул» позитивно впливає на імунну систему собак та скорочує терміни застосування лікарських засобів при лікуванні дерматомікозів.

Висновки. 1. Отже, в останні роки спостерігається тривожна тенденція до поширення грибкових інфекцій у собак, викликаних плісневими грибами *Microsporum* і *Trichophyton*. Це, в першу чергу, вказує на ймовірне зниження природної резистентності організму собак та на активізацію патогенних властивостей дерматоміцетів.

2. Діагностика грибкових уражень, зазвичай, була комплексною. За результатами мікологічних досліджень у 28 піддослідних собак (93,3 %), було виявлено гриби роду *Trichophyton* та у 2 собак (6,7 %) виділили гриби роду *Microsporum*. Отримані культури ідентифікували як *Trichophyton verrucosum* та *Microsporum canis*.

3. За результатами імунологічних досліджень у 18 собак було виявлено низький рівень імуноглобулінів, що вказувало на наявність імунодефіцитного стану. У 12 собак було діагностовано початкову стадію імунодефіциту.

4. Систематичний мікологічний контроль збудників дерматомікозів при патологіях шкіри собак є необхідним елементом профілактики та успішного лікування. За результатами проведених досліджень було встановлено, що кращий ефект від лікування був у собак 2 групи, яких лікували із застосуванням імуностимулятора «Стимул». В середньому курс лікування складав 7 діб, відповідно витрати на лікування були дещо меншими. При визначенні рівня імуноглобулінів в сироватці крові в усіх 15 собак був нормальний вміст імуноглобулінів. Ураження шкіри, які характерні для дерматомікозів були відсутні після проведеного лікування. Повторні мікологічні дослідження змивів із шкіри та волосся, вказували на відсутність грибів та спор родів *Trichophyton* spp. та *Microsporum* spp.

5. В системі лікувально-профілактичних заходів важливе місце займають протигрибкові препарати системної і місцевої дії, а також імуномодулятор.

Література

1. Грінченко, Д. М., & Баско, С. О. (2021). Імуностимуляція при дерматомікозах у собак. *Сучасні досягнення та перспективи клінічної лабораторної медицини у діагностиці хвороб людини та тварин: матеріали науково-практичної міжнародної дистанційної конференції (17 березня 2021 року)*. Том 20, 30–32.
2. Shulyak, S., Marchenko, T., Chechet, O., Gaidey, O., Romanko, M., Myagka, K., Dobrozhan, Y., & Stupak, O. (2023). Diagnosis and prevalence of dermatomycosis among dogs and cats in Kyiv in the period from 2019 to 2022. *One Health Journal*, 1 (III), 36–41.

3. Boehm, T. M. S. A., & Mueller, R. S. (2019). Dermatophytose bei hund und katze – ein update. *Tierärztliche Praxis Ausgabe K: Kleintiere / Heimtiere*, 47 (04), 257–268. doi: 10.1055/a-0969-1446
4. Fisher, M. C., Henk, Daniel. A., Briggs, C. J., Brownstein, J. S., Madoff, L. C., McCraw, S. L., & Gurr, S. J. (2012). Emerging fungal threats to animal, plant and ecosystem health. *Nature*, 484 (7393), 186–194. doi: 10.1038/nature10947
5. Gnat, S., Łagowski, D., & Nowakiewicz, A. (2020). Major challenges and perspectives in the diagnostics and treatment of dermatophyte infections. *Journal of Applied Microbiology*, 129 (2), 212–232. doi: 10.1111/jam.14611
6. Kohler, J. R., Casadevall, A., & Perfect, J. (2014). The Spectrum of Fungi That Infects Humans. *Cold Spring Harbor Perspectives in Medicine*, 5(1), a019273–a019273. doi: 10.1101/cshperspect.a019273
7. Diren sıgırcı, B., Metiner, K., Çelik, B., Başaran Kahraman, B., İkiz, S., Bağcıgil, A. F., Özgür, N. Y., & Ak, S. (2019). Dermatophytes isolated from dogs and cats suspected dermatophytoses in Istanbul, Turkey Within A 15-year-period: an updated report. *Kocatepe Veterinary Journal*, 1–1. doi: 10.30607/kvj.495736

Бібліографічний опис для цитування: Грінченко Д. М., Северин Р. В., Баско С. О., Штагер Г. М., Колесник О. С. Удосконалення схеми лікування собак хворих на дерматофікози. *Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині. Матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (15–16 лютого 2024 року м. Полтава)*. Полтава: ПДАУ, 2024. С. 82–85.

Copyright © The Author(s). This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>.